

فهرست مطالب

مقدمه طلیعه کامران

شرحی درباره مجموعه حاضر و شیوه سنتورنوازی حبیب سماعی (نوشته شهاب مینا):

سنتور حبیب

شاگردان حبیب

توضیحاتی درباره کیفیت مجموعه حاضر

۱. ردیف سنتور

ردیف محمدصادق خانی

ردیف حبیب سماعی

۲. کیفیت گردآوری و آوانگاری

۳. محتوای مطالب

۴. مقایسه محتوای این مجموعه با دیگر منابع منتشرشده درباره حبیب سماعی

۵. دیگر آوازی‌ها و ضربی‌های مجموعه حاضر

۶. اشعار به کار رفته

۷. رسم الخط نگارش

نکاتی از شیوه سنتورنوازی حبیب سماعی

فهرست منابع و مراجع

آوانگاری‌ها:

دستگاه شور (آوانگاری طلیعه کامران)

۱. پیش‌درآمد شور از استاد سماعی

۲. چهارمضراب از استاد حبیب سماعی

۳. پیش‌درآمد استاد حبیب سماعی

۴. چهارمضراب استاد حبیب سماعی

۵. درآمد شور- خارا

۶. [کرشمه]

۷. تحریر

۸. درآمد شور

۹. [درآمد شور، (آوانگاری اجرا)]

۱۰. [کرشمه (اگر مراد تو ای دوست...)، آوانگاری اجرا]

۱۱. آواز شور (من خود ای ساقی از این شوق که دارم مستم)

۱۲. ضربی

۱۳. آواز (پیش از آب و گل من در دل من مهر تو بود)

۱۴. آواز (به حق مهر و وفایی که میان من و توست)

Shiraz-Beethoven.ir

۱۹. درآمد شهناز
 ۲۰. [کرشمۀ در شهناز]
 ۲۱. [دومضراب شهناز]
 ۲۲. چهارمضراب
 ۲۳. آواز [آواز]
 ۲۴. [تحریر]
 ۲۵. [کرشمۀ آوازی در شهناز]
 ۲۶. چهارمضراب
 ۲۷. [کرشمۀ در کردیبات]
 ۲۸. کردیبات
 ۲۹. درآمد عشاق
 ۳۰. چهارمضراب عشاق
 ۳۱. عشاق
 ۳۲. [کرشمۀ گرایلی]
 ۳۳. تخت کاووسی
 ۳۴. گرایلی [گریلی]
 ۳۵. ضربی (دیشب غم دل به دل بگفتم ننهفت)
 ۳۶. گریلی
- آواز ابوعطایا** (آوانگاری طلیعه کامران و آوانگاری براساس اجرای او)
۱. [درآمد]
 ۲. [درآمد (آوانگاری اجرا)]
 ۳. ضربی
 ۴. درآمد
 ۵. چهارمضراب [سهمضراب]
 ۶. [سهمضراب (آوانگاری اجرا)]
 ۷. آوازی
 ۸. آوازی (آوانگاری دومین اجرا)
 ۹. آوازی (آوانگاری اولین اجرا)
 ۱۰. [ضربی]
 ۱۱. [سیخی (آوانگاری اجرا)]
 ۱۲. [ضربی سیخی (آوانگاری اجرا)]
 ۱۳. آواز [کرشمۀ (ندانمت به حقیقت که در جهان به که مانی)]
 ۱۴. [کرشمۀ (آوانگاری اجرا)]
 ۱۵. حجاز

۱۶. چهارمضراب حجاز

۱۷. کرشمۀ در حجاز (تو پرده پیش گرفتی ز اشتیاق جمالت)

۱۸. [کرشمۀ در حجاز (آوانگاری اجراء)]

۱۹. چهارباغ

۲۰. [شمالي (آوانگاری اجراء)]

دشتی (آوانگاری براساس اجرای طلیعه کامران)

چهارمضراب

بیات ترک (آوانگاری براساس اجرای طلیعه کامران)

درآمد

دوگاه [نیشابورک]

شهابی

دستگاه سهگاه (آوانگاری براساس اجرای طلیعه کامران)

۱. [درآمد]

۲. [ضربي]

۳. [زابل]

۴. [چهارمضراب زابل]

۵. [مويه]

۶. [مخالف]

۷. [چهارمضراب مخالف]

۸. [مثنوي مخالف (دل به يار بی و فای خویشن)]

۹. [مويه و فرود]

۱۰. [ضربي]

دستگاه چهارگاه (آوانگاری طلیعه کامران)

۱. پيش درآمد چهارگاه از استاد سمعانی

۲. چهارمضراب

۳. درآمد

۴. [ضربي]

۵. [کرشمۀ و آوازی]

۶. درآمد زابل

۷. چهارمضراب زابل

۸. زابل

۹. [نغمه]

۱۰. [نغمه]

۱۱. حصار

۱۲. چهارمضراب

۱۳. [کرشمۀ در حصار]

۱۴. ضربی حصار

Shiraz-Beethoven.ir

۱۰۰. فرود حصار
۱۰۶. مخالف
۱۰۶. چهار مضراب مخالف
۱۶۰. آوازی در مخالف
۱۶۰. [آوازی در مخالف]
۱۶۲. [نغمه مغلوب]
۱۶۲. [تحریر و آوازی]
۱۶۵. منصوري
۱۶۶. [کرشمه در منصوري]
۱۶۶. [پيش زنگوله]
۱۶۷. آوازی و فرود
۱۶۸. آوازی و فرود
۱۶۹. مثنوي

دستگاه همايون (آوانگاری براساس اجرای طلیعه کامران)

۱۷۰. [چهار مضراب]
۱۷۲. [درآمد]
۱۷۲. [چهار مضراب]
۱۷۶. [کرشمه و آواز]
۱۷۷. [کرشمه، اجرای دیگر]
۱۷۸. [چکاوک]
۱۷۹. [کرشمه و آوازی در شوشتري]
۱۸۰. [تحریر]
۱۸۱. [کرشمه]
۱۸۱. [سه مضراب شوشتري]
۱۸۳. [آوازی فرود]
۱۸۴. [بیداد]
۱۸۵. [ضربي بيداد]
۱۸۷. [چهار مضراب بيداد]
۱۸۹. [ليلي و مجنون]
۱۸۹. [بختياری و فرود]

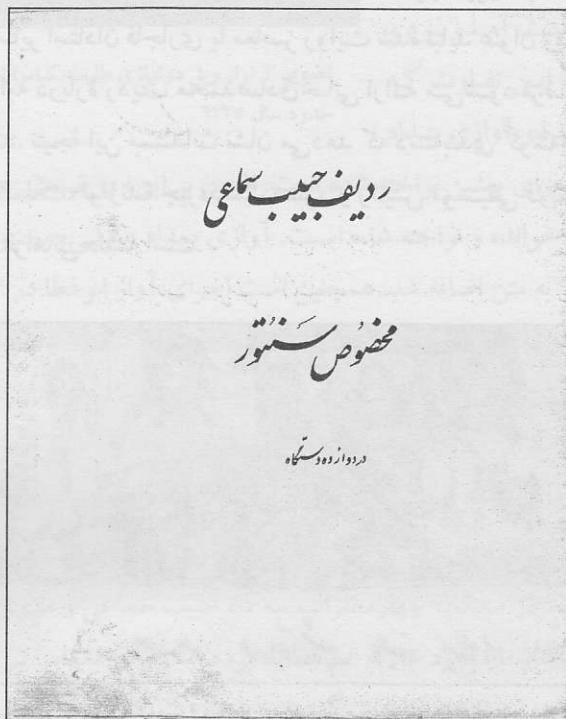
Shiraz-Beethoven.ir

- آواز اصفهان** (آوانگاری طلیعه کامران)
۱۹۱. [درآمد]
۱۹۱. [کرشمه]
۱۹۲. [جامه دران]
۱۹۳. [بيات راجع]
۱۹۰. [عشاق (چشم از آن روز که برکردم و رویت دیدم)]
۱۹۶. [آوازی (خلوت ما را فزون از جام لعل باده باد)]

ردیف محمدصادق خانی:

کیقباد ظفر (شاگرد حبیب سمعای) طی مصاحبه‌ای که آقای منوچهر صادقی (شاگرد ابوالحسن صبا) با ایشان انجام داده اشاره می‌کند حبیب سمعای دفترچه‌ای از نام گوشه‌ها به روایت محمدصادق خان داشت و می‌گفت که امروزه این اسمای مرسوم نیستند. او می‌افزاید عبدالرسولی نیز آن دفترچه را دیده بود. ظفر در عین حال از سراجام این دفترچه اظهار بی‌اطلاعی می‌کند.^۱

ابوالحسن احتشامی (۱۳۲۹ ب) نیز در یادداشتی با عنوان «استاد حبیب سمعای» که براساس مصاحبه خود با مرتضی عبدالرسولی تنظیم کرده، به نام دوازده دستگاه اشاره می‌کند و می‌افزاید آنها را حبیب با خط خود برای عبدالرسولی نگاشته بوده است. باری، جزئیاتی بیشتر از این دستنوشته به دست نیامد تا آنکه در نخستین دیدار نگارنده با خانم طلیعه کامران ایشان گفتند: «در میان باقیات موسیقائی گذشته‌ام دفترچه‌ای را یافتم که آقای عبدالرسولی، در ایامی که نزد ایشان ستور می‌آموختم [حدود ۱۳۲۶]، به خط زیبای خود برایم به یادگار نوشه بودند. بر صفحه عنوان دفترچه نوشته شده بود: «ردیف حبیب سمعای مخصوص ستور» که در ادامه، صفحه عنوان این دفترچه به خط مرتضی عبدالرسولی، شاگرد حبیب سمعای، از نظر می‌گذرد:



سند ۱. صفحه عنوان دفترچه نام دستگاه‌ها و گوشه‌های ردیف محمدصادق خانی که توسط حبیب سمعای روایت شده و با عنوان «ردیف حبیب سمعای مخصوص ستور» به خط نستعلیق مرتضی عبدالرسولی کتاب شده است. زمان کتاب حدود ۱۳۲۶ ش (برگرفته از مجموعه شخصی طلیعه کامران)

تکنوت و اخوان ممکن است، بهجای نت هنگام بم، نت شاهد گوشة موردنظر باشد، مانند نت می (خر ک اول سیم‌های زرد) در پایان خط اول این نمونه از گوشة زابل چهارگاه:



همچنین تکنوت و اخوان ممکن است نت ایست گوشه باشد، مانند این نمونه از گوشة «چهاریاغ» ابوعطای:



لازم به ذکر است در قدیم در آواز ابوعطای راست کوک (بهویژه در درآمد) معمولاً نت «دو» همراه با «فا» به کار می‌رفته است، حال آنکه امروزه معمولاً نت دو همراه با «سُل» استفاده می‌گردد. در نت‌نوشته‌های خانم کامران، به روش قدیم، نت «فا» همراه با دو به عنوان و اخوان استفاده شده است، به عنوان مثال، به این نمونه از درآمد ابوعطای توجه کنید:



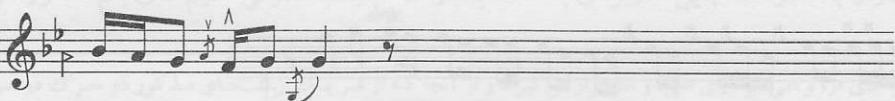
این موضوع در «ضربی» ابوعطای کتاب حاضر نیز مصدق دارد و در اینجا نیز نت فا همراه با دو به کار رفته و در پایه ضربی نیز نت فا به عنوان و اخوان سر ضرب استفاده شده است:



(۲) **واخوان‌های دونغمه‌ای**: در پایان جمله یا در پایان هر جزء از جمله به کار می‌روند، مانند نت‌های «دو» و «فا» در پایان هریک از جملات این نمونه (برگرفته از «تحریر» در دستگاه شور):



لازم به ذکر است در این گونه استفاده از و اخوان، دو نت و اخوان به فاصله سوم یا چهارم یا پنجم پایین‌رونده نواخته می‌شوند که نت اول شاهد گوشه و نت دوم ممکن است نت ایست گوشه یا دستگاه باشد، مانند این نمونه از گوشة حجاز ابوعطای که در آن و اخوان‌ها بر شاهد گوشه (ر) و ایست گوشه (سُل) زده شده است:



چهارمضراب دشتی

آونگاری اجرای طلیعه کامران

♩=86

The musical score is composed of ten staves of music for a single instrument. The key signature is one flat (G major), and the time signature is common time (P). The tempo is marked as ♩=86. The score consists of ten staves of music for a single instrument, likely a traditional Iranian instrument like the santoor or daf. The music is in common time (indicated by 'P') and mostly in G major (indicated by a treble clef). The tempo is marked as ♩=86. The score features various rhythmic patterns, including eighth-note groups, sixteenth-note groups, and grace notes. Measure numbers 8 and 9 are indicated on the first staff. The music includes several fermatas and rests.

Sheet music for a solo instrument, likely a woodwind, featuring ten staves of musical notation. The music consists primarily of eighth-note patterns with various dynamics and performance instructions.

- Staff 1:** Dynamics: tr (trill) over groups of notes.
- Staff 2:** Dynamics: tr (trill) over groups of notes.
- Staff 3:** Rhythms: 8 8 below groups of notes; Dynamics: ^ V ^ ^ V above groups of notes.
- Staff 4:** Rhythms: 8 8 below groups of notes; Dynamics: ^ V ^ ^ V above groups of notes.
- Staff 5:** Dynamics: tr (trill) over groups of notes.
- Staff 6:** Rhythms: 8 8 8 8 8 8 8 8 below groups of notes; Dynamics: ^ V ^ ^ V above groups of notes.
- Staff 7:** Rhythms: 8 8 8 8 8 8 8 8 below groups of notes; Dynamics: 3---- 4---- > below groups of notes.
- Staff 8:** Dynamics: ^ V ^ ^ V above groups of notes.
- Staff 9:** Dynamics: ^ V ^ ^ V above groups of notes.